

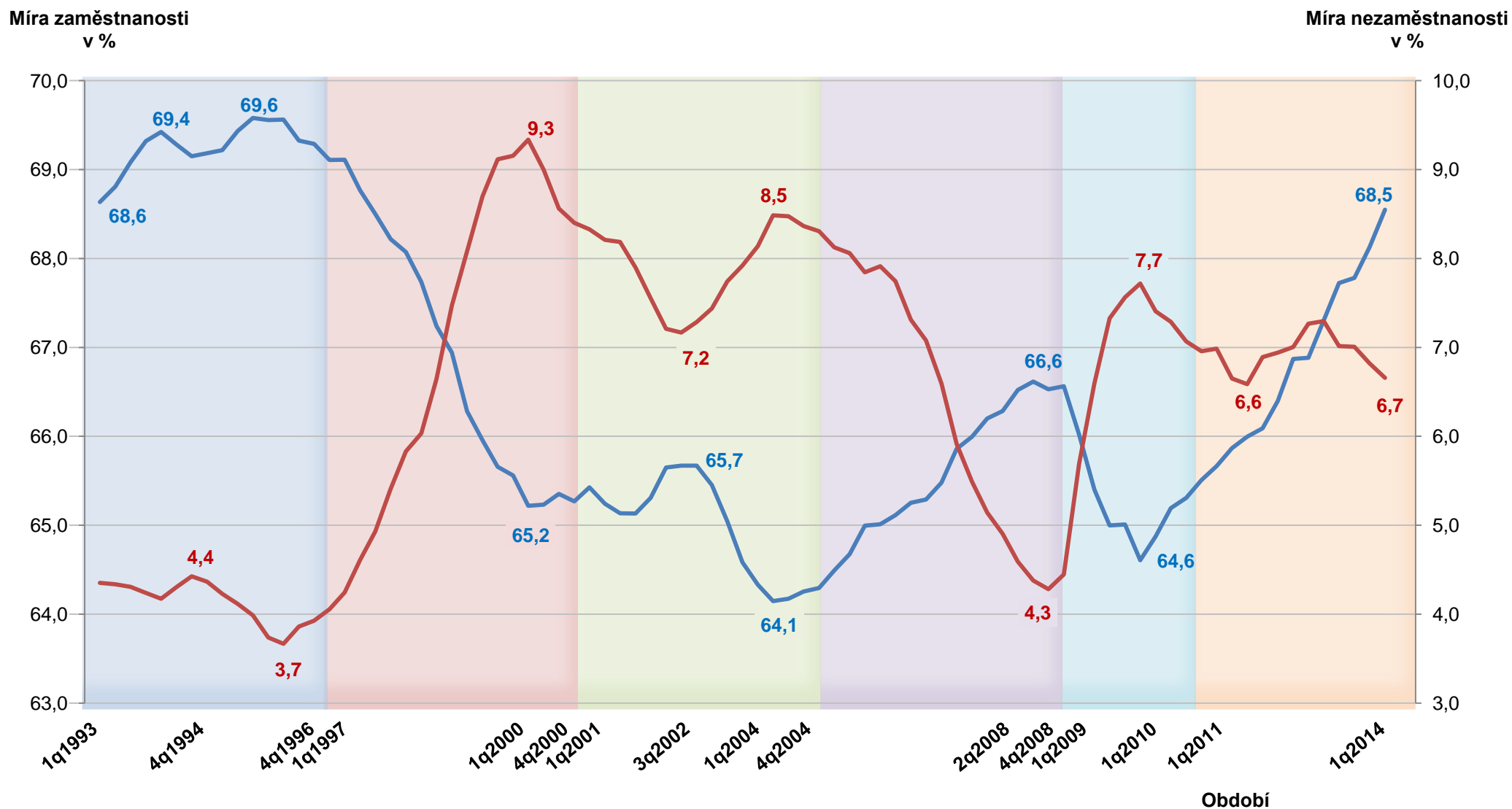
# TRH PRÁCE (1993–2013)

Tisková konference, 4. 8. 2014, ČSÚ Praha

# Zdroje dat

- **Výběrové šetření pracovních sil od roku 1993** – údaje o zaměstnanosti, nezaměstnanosti a obecně o trhu práce, mezinárodní srovnání (LFS – Labour Force Survey).
- **Informační systém o průměrném výdělku (ISPV)** – systém pravidelného monitorování výdělkové úrovně a pracovní doby zaměstnanců v České republice.
- **Roční národní účty** – statistika HDP, zahraničního obchodu.
- **MPSV, evidence úřadů práce** – informace o počtu pracujících cizinců zaměstnanců.
- **Demografické statistiky** – údaje o počtu narozených a úhrnné plodnosti.

# Míra zaměstnanosti a obecná míra nezaměstnanosti 15–64letých očištěné od sezónních vlivů (v letech 1993–2014)

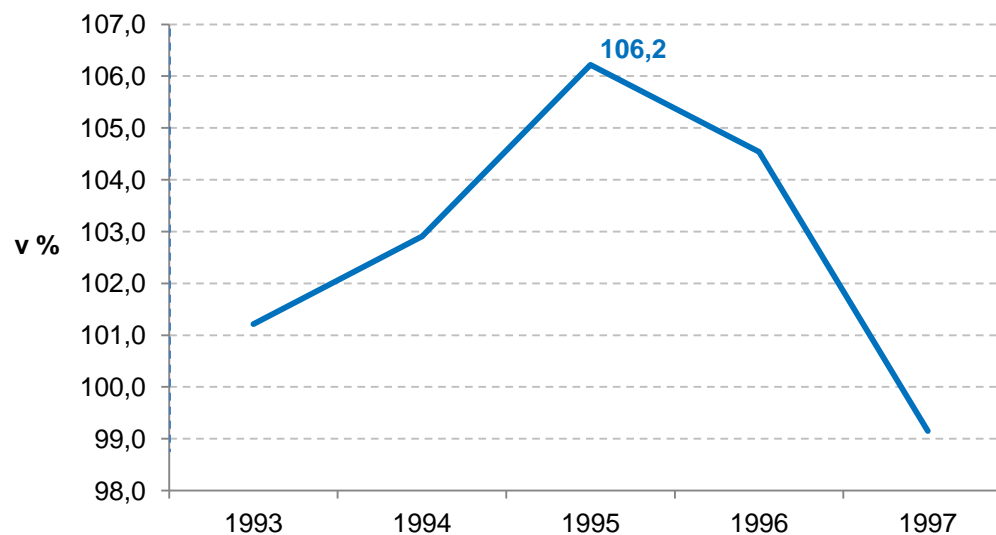


# Období 1993–1996

- Po rozdělení Československa nastává první transformační etapa a růst ekonomiky.
- Politická stabilita, příliv zahraničního kapitálu.
- 1994 – konec první fáze privatizace, převedení státního majetku do soukromého vlastnictví.
- 1996 – konec příznivé éry, ČNB zpřísňuje monetární politiku – rostou úrokové míry.



Vývoj HDP (meziročně reálně)

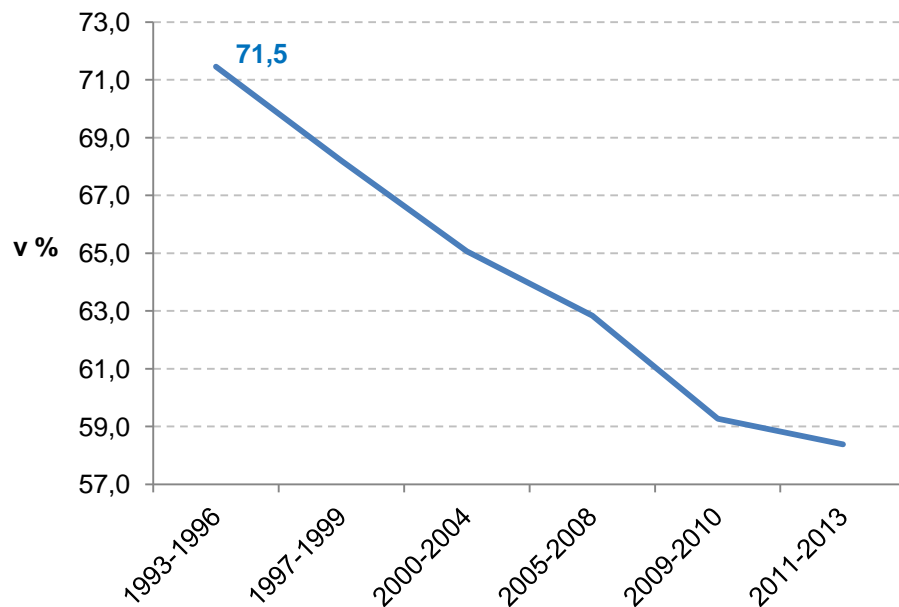


Zdroj: ČSÚ

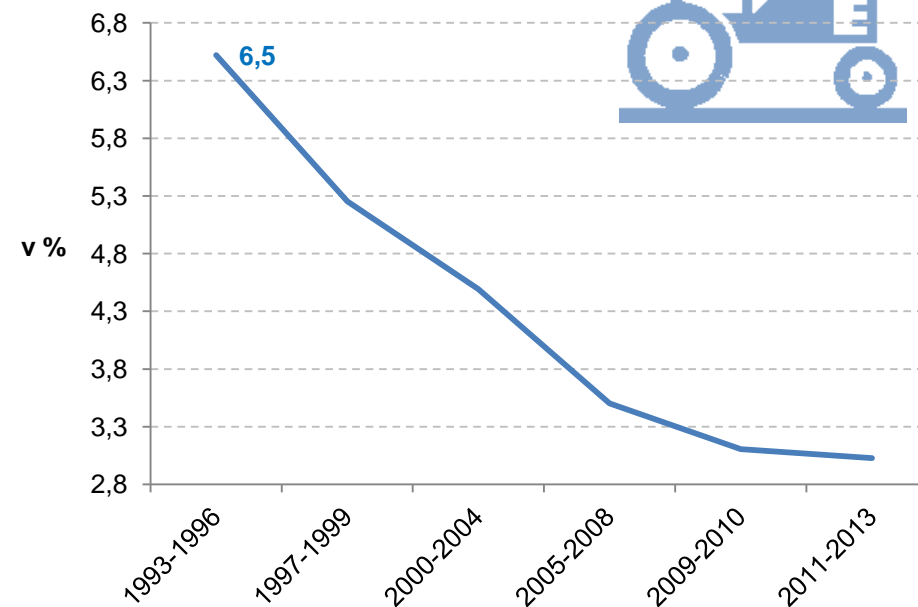
# Období 1993–1996

- Pokračující změna odvětvové struktury služby versus zemědělství a průmysl.

Míra zaměstnanosti 20–29letých (v %)



Zaměstnaní v zemědělství (v %)



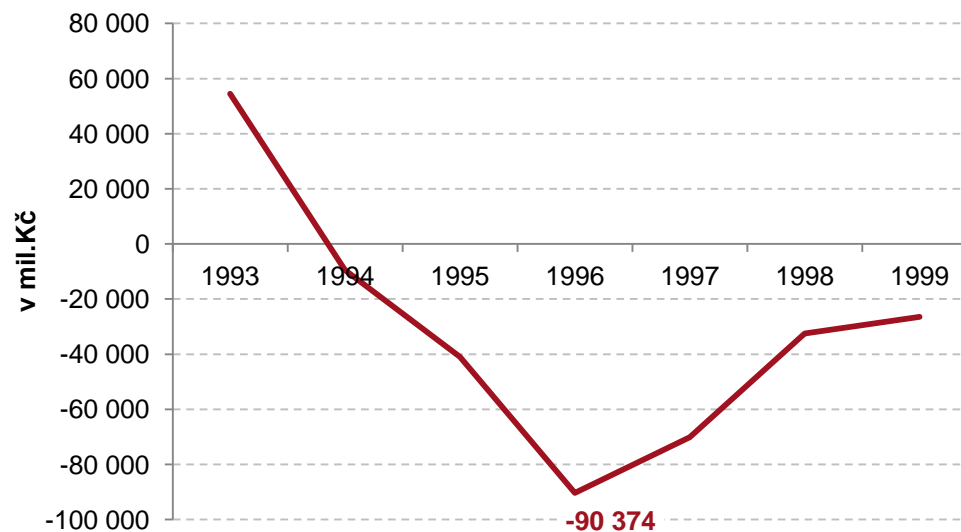
Zdroj: ČSÚ

# Období 1997–1999

- První politická krize spojená s pádem vlády doprovázená krizí měnovou.
- Restriktivní fiskální i měnová politika – nárůst nezaměstnanosti.
- Povodně na Moravě – rok 1997 – nemělo vliv na výkonnost ekonomiky.
- Propad obchodního salda do vysokých deficitů – daň rychlé liberalizace zahraničního obchodu.



Bilance zahraničního obchodu (ceny roku 2005)

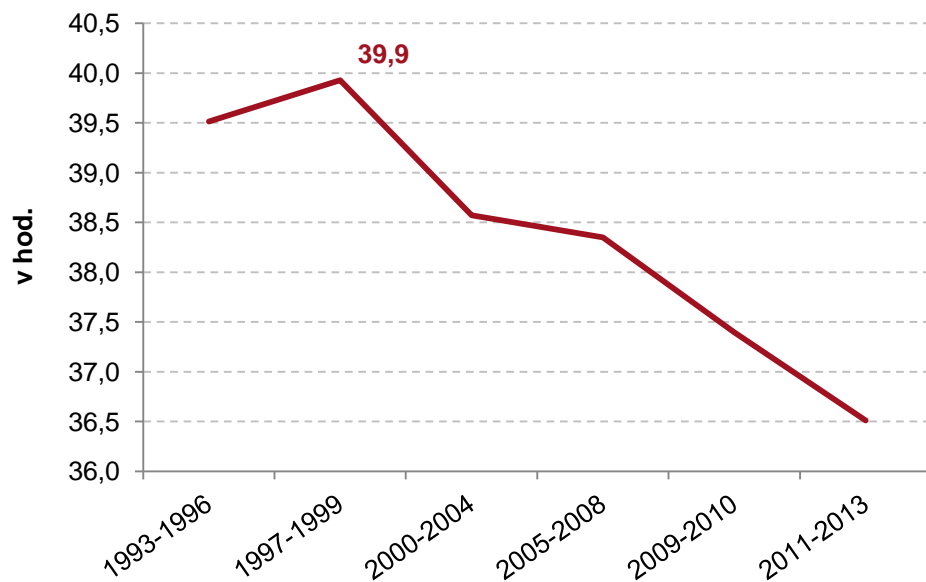


Zdroj: ČSÚ

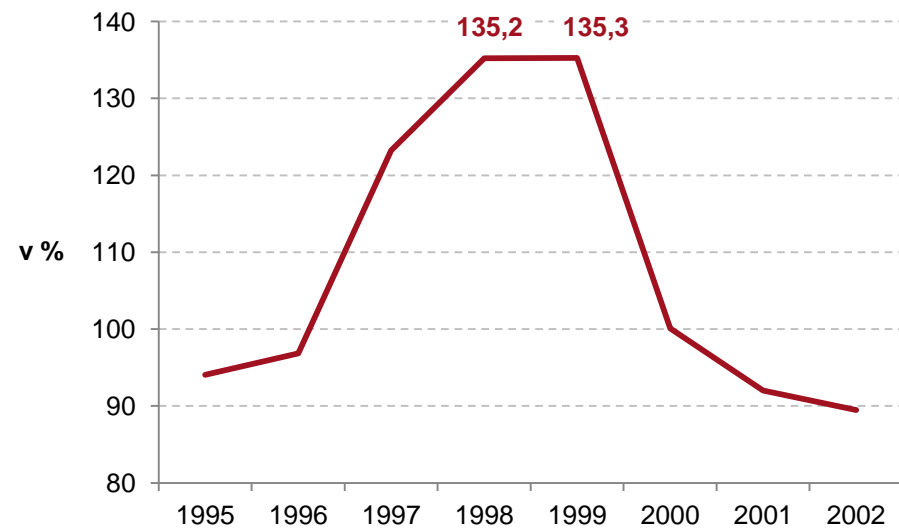
# Období 1997–1999

- Zadlužení bank – podniky fakticky zadlužené a závislé na bankovních úvěrech (podkapitalizované).
- Stabilizace bankovního sektoru (privatizace bank) – velké finanční náklady.

**Průměrná týdenní odpracovaná doba  
v hlavním zaměstnání**



**Meziroční růst/pokles počtu  
nezaměstnaných osob**

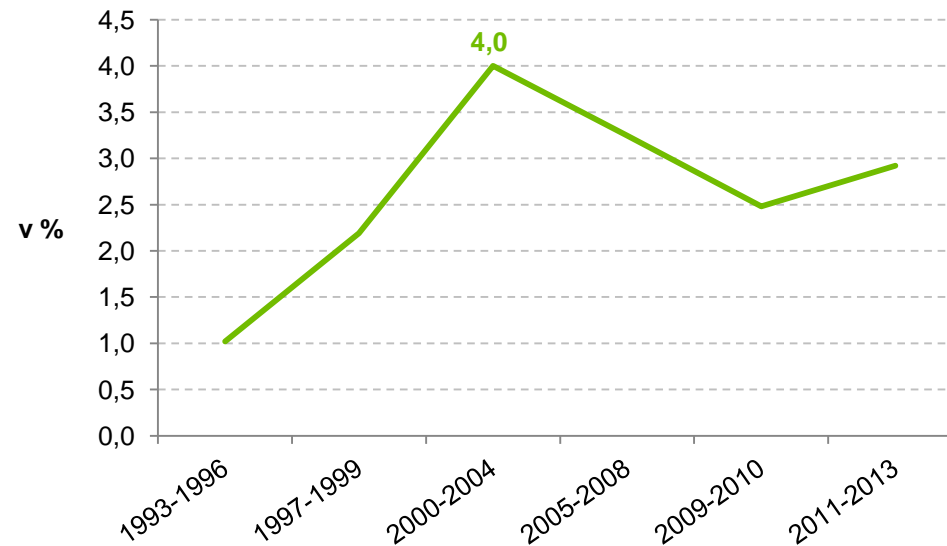


Zdroj: ČSÚ

# Období 2000–2004

- Oživení ekonomiky, restrukturalizace průmyslu – zvyšování konkurenceschopnosti.
- Nový příliv zahraničních investic.
- Nedochozelo ke zvyšování zaměstnanosti – růst produktivity práce.

Míra dlouhodobé nezaměstnanosti



Zdroj: ČSÚ



# Období 2000–2004

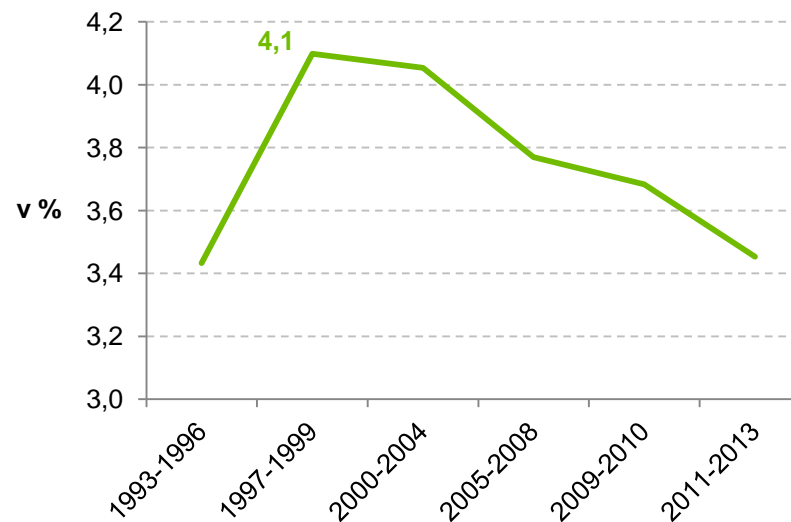
- Povodně v Čechách 2002 – tisíciletá povodeň, zatopení historického centra Prahy.
- Ekonomický růst, nevýrazný vliv na vyšší zaměstnanost či naopak nižší nezaměstnanost.
- Vstup do EU – 1. května 2004.



**Poměr míry nezaměstnanosti žen k míře nezaměstnanosti mužů**



**Zastoupení podnikatelů se zaměstnanci na celkové zaměstnanosti**



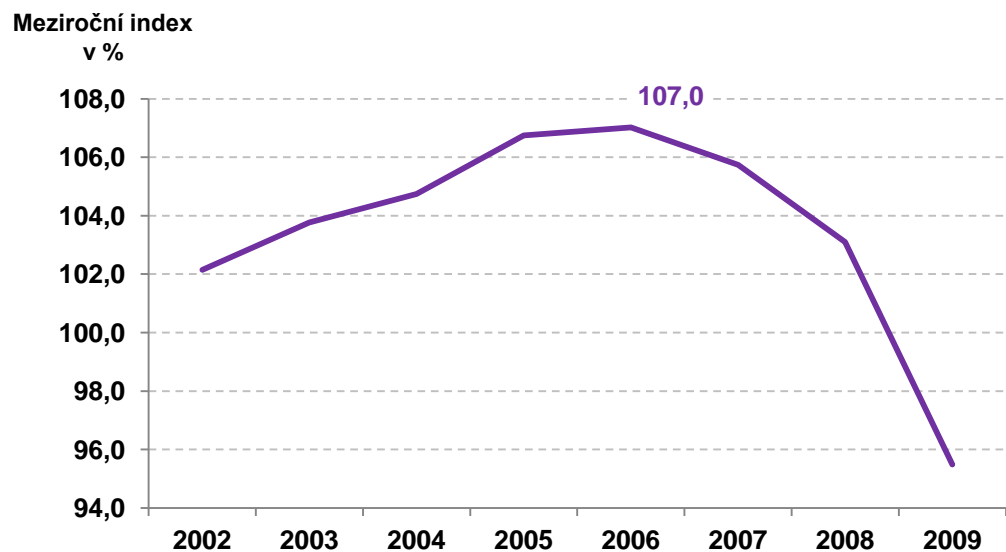
Zdroj: ČSÚ

# Období 2005–2008

- Roste vliv spotřeby domácností – dynamický růst HDP – vrchol v roce 2006 – růst 7,0 %.
- Zvyšování zaměstnanosti, velmi nízká nezaměstnanost, růst reálných mezd.
- Nízké úrokové sazby, rychlý rozvoj výstavby bytů – dostupné hypotéky.

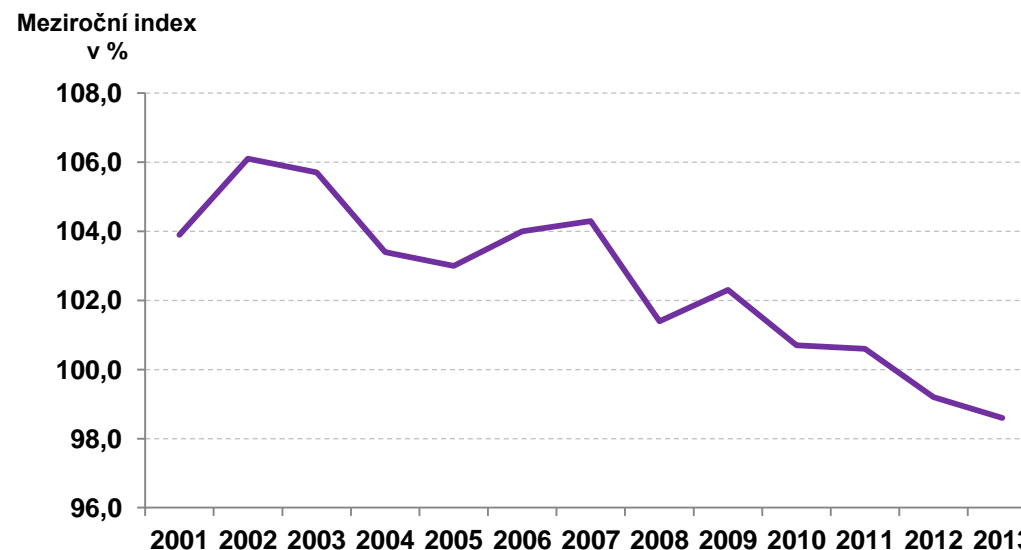


### Vývoj HDP (meziročně reálně)



Zdroj: ČSÚ

### Vývoj výše průměrných reálných mezd

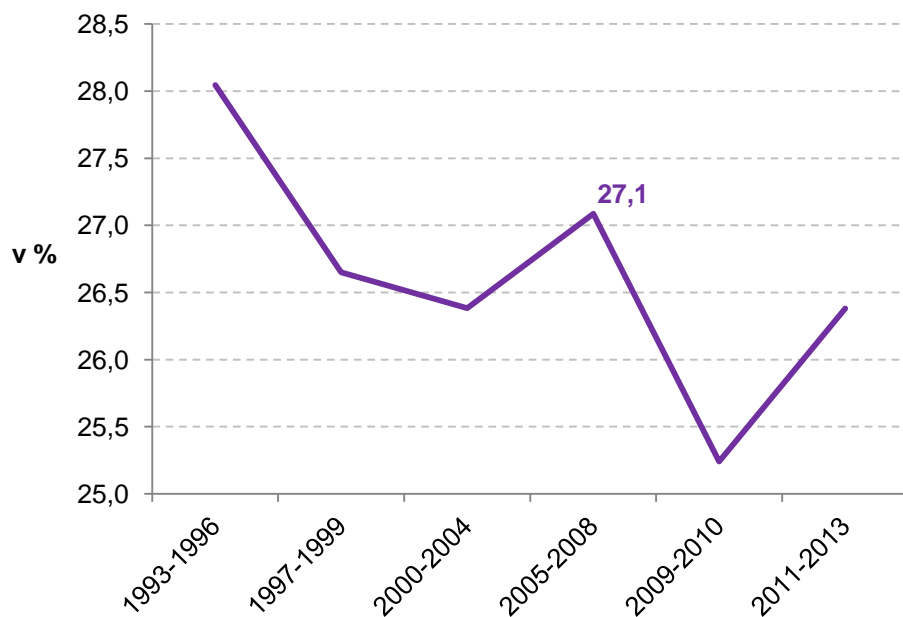


Zdroj: ISPV

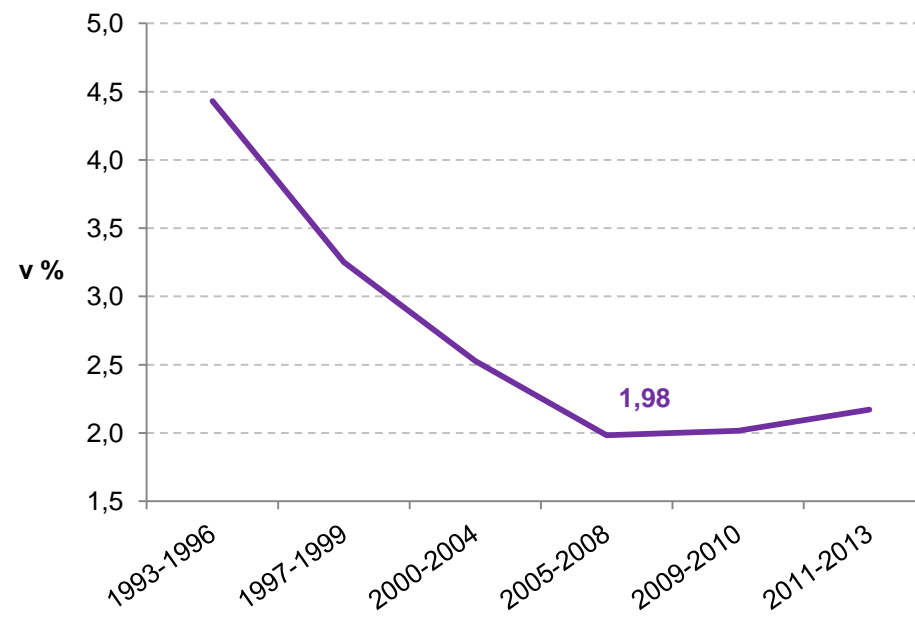
# Období 2005–2008

- Snižování rozdílu v ekonomické prosperitě mezi ČR a průměrem EU.
- V roce 2007 historicky nejlepší výsledek zahraničního obchodu – na tvorbě se významně podílí především průmysl.

Podíl zaměstnaných ve zpracovatelském průmyslu na celkové zaměstnanosti



Druhá zaměstnaní k počtu zaměstnaných osob

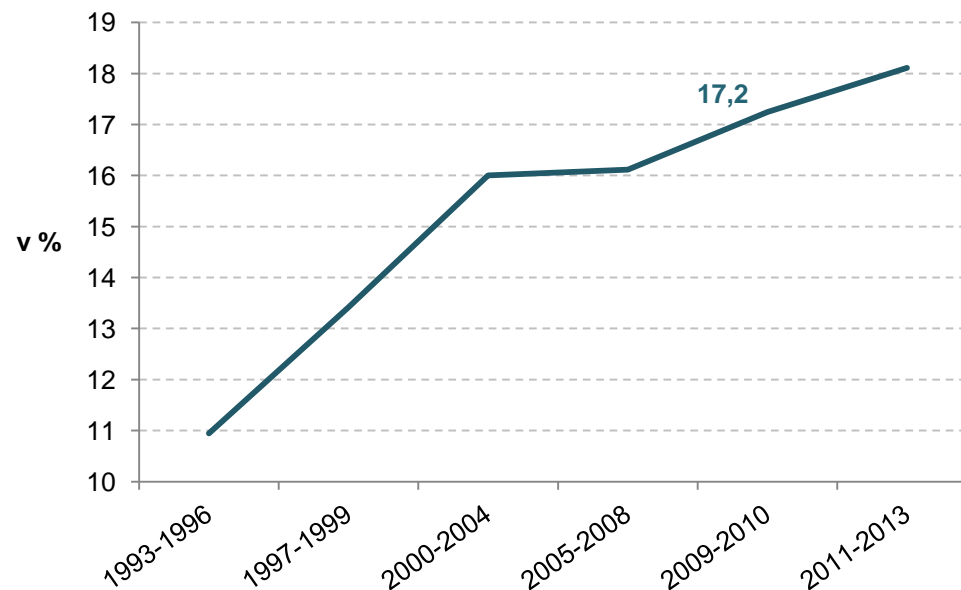


Zdroj: ČSÚ

# Období 2009–2010

- Finanční a ekonomická krize.
- Zpožděné dopady než v jiných státech – stabilní bankovní prostředí vydělávající na poplatcích, ne na finančních spekulacích.
- Nedošlo k dramatickém poklesu nezaměstnanosti – zachování sociálního smíru.

Zastoupení sebezaměstnaných osob na celkové zaměstnanosti

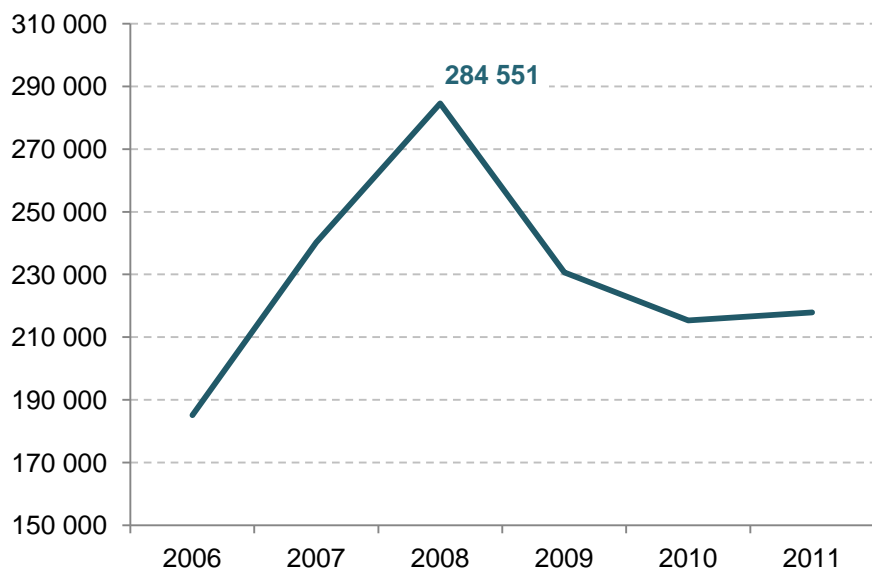


Zdroj: ČSÚ

# Období 2009–2010

- Prvotní propad v průmyslu, nedochází k propadu zahraničního obchodu.
- Zastavení pracovní migrace především z Ukrajiny z důvodu nižší poptávky po nekvalifikovaných pozicích.

Počet pracujících cizinců v postavení zaměstnanců v ČR



Zdroj: MPSV

Bilance zahraničního obchodu (ceny roku 2005)



Zdroj: ČSÚ

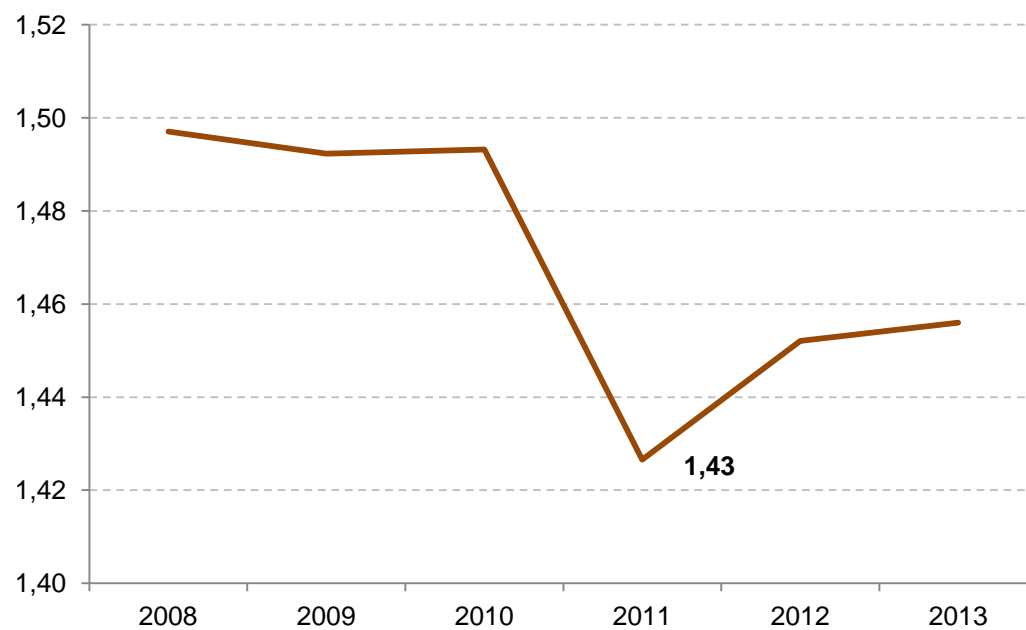
# Období 2011–2013

- Nízká spotřeba domácností, významný pokles ve stavebnictví.
- Úsporné státní rozpočty – rozpočtové škrty.
- Negativní pohled na společenskou, politickou situaci – pokles úrovně plodnosti.



průměrný počet  
dětí narozených  
jedné ženě

### Úhrnná plodnost

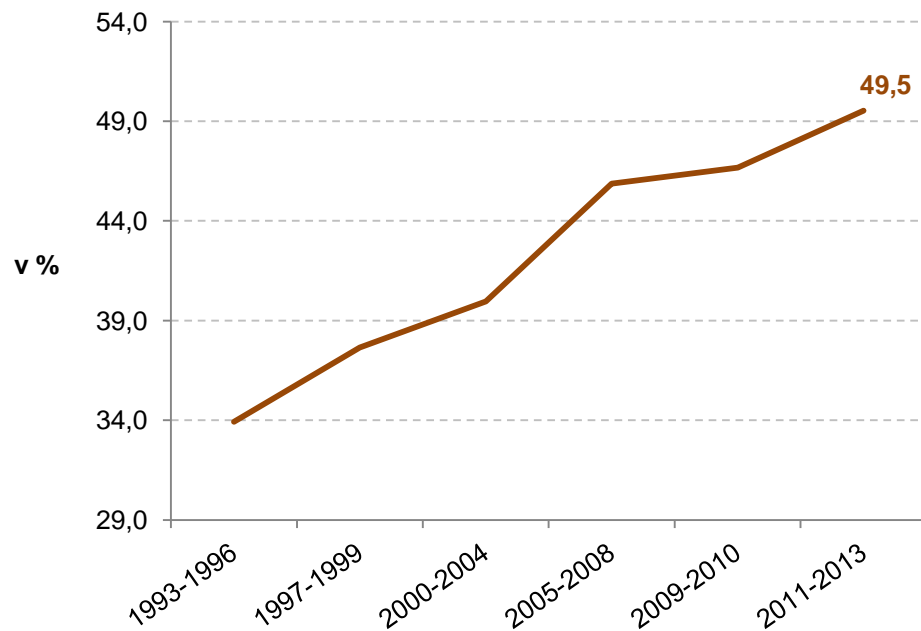


Zdroj: ČSÚ

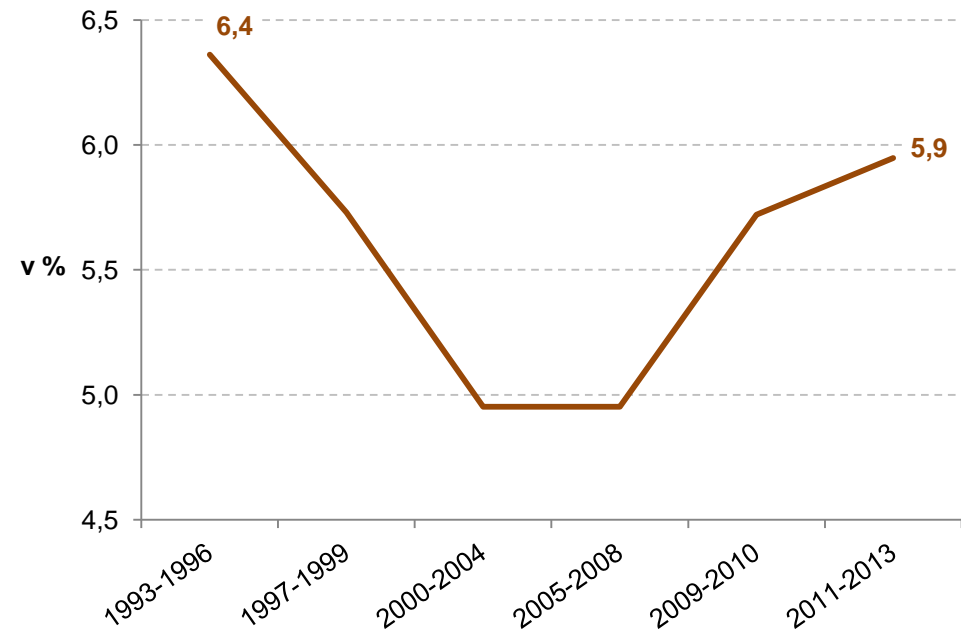
# Období 2011–2013

- Stagnace či pokles ekonomické výkonnosti.
- Snižování produktivity práce na úkor udržení zaměstnanosti.

## Míra zaměstnanosti 55–64letých



## Podíl částečných úvazků v hlavním zaměstnání



Zdroj: ČSÚ

# Období 2011–2013

- Za prací vyjíždělo mimo kraj svého bydliště v roce 2013 téměř 300 tis. osob.
- Mezikrajská dojíždka je významným zdrojem pracovní síly zejména v Praze, každý pátý pracující v Praze má své bydliště mimo území hlavního města.

## Počet vyjíždějících a dojíždějících z a do jednotlivých krajů ČR v roce 2013 (v tis. osob)

Kraj	Počet vyjíždějících	Počet dojíždějících	Saldo dojíždky
Hl. m. Praha	25,3	167,9	142,6
Středočeský	131,7	42,5	-89,1
Jihočeský	8,1	6,0	-2,0
Plzeňský	8,0	5,4	-2,6
Karlovarský	5,3	2,0	-3,4
Ústecký	13,3	4,2	-9,0
Liberecký	13,2	4,7	-8,5
Královéhradecký	17,2	9,8	-7,4
Pardubický	14,3	9,4	-5,0
Vysočina	13,0	6,5	-6,4
Jihomoravský	16,5	16,2	-0,2
Olomoucký	10,6	8,1	-2,5
Zlínský	11,8	9,0	-2,8
Moravskoslezský	9,3	5,8	-3,5

Zdroj: ČSÚ



# Česká republika, rok 2013

- **Ve srovnání všech let existence České republiky** desátá nejvyšší míra nezaměstnanosti 15–64letých (7,0 %), nejvyšší v roce 2000 (8,8 %).
- Devátý absolutní nejvyšší počet dlouhodobě nezaměstnaných osob (160,1 tis. osob), nejvyšší v roce 2000 (217,0 tis.).
- **Šestá nejvyšší míra zaměstnanosti 15–64letých** (67,7 %), ale nejvyšší od roku 1998.
- **Nejvyšší meziroční nárůst míry zaměstnanosti** (o 1,2 procentního bodu), nejvyšší pokles z roku 1998 na 1999 (o 1,6 procentního bodu).
- **Historicky nejvyšší míra zaměstnanosti ve věku 55–64 let**, kdy poprvé přesáhla hranici 50 %, nejnižší v roce 1993 31,3 %.

# Česká republika, rok 2013

- **Nejnižší rozdíl mezi zaměstnaností mužů a žen** (o 16,1 procentního bodu), nejvyšší byl překvapivě v roce 2008 (o 17,8 procentního bodu).
- Historicky nejnižší zastoupení osob v pozici „Řemeslníci, opraváři“, **naopak nejvyšší v hlavní třídě „Specialisté“** (14,5 %).
- Nadále **dominantní postavení Zpracovatelského průmyslu** (26,2 %) – vyšší relativní zastoupení než např. v roce 2004.
- **Nejvyšší podíl osob pracujících na dobu určitou** (9,6 %), nejnižší v roce 1998 (7,6 %) a 2008 (8,0 %).
- **Třetí nejvyšší počet osob pracujících jako podnikatelé bez zaměstnanců** (13,6 %), nejvyšší v roce 2012 (14,5 %).

# Mezinárodní srovnání, rok 2013

- Čtvrtá nejnižší míra nezaměstnanosti **15–64letých (7,0 %)**, před ČR pouze Nizozemsko, Německo a Rakousko, průměr EU28 11 %.
- Devátá nejvyšší míra zaměstnanosti osob ve věku **20-64 let (72,5 %)**, nad průměrem EU28 o 4,1 procentního bodu – *Evropa 2020 stanovuje za cíl alespoň 75 %*.
- V celé EU28 byla téměř shodná míra nezaměstnanosti mužů a žen, **v ČR však byla míra nezaměstnanosti žen o 40 % vyšší než mužů**, což byl největší rozdíl v celé EU28
- ČR se zařazuje mezi země s **nejnižším podílem vysokoškolsky vzdělaných osob ve věku 30–34 let** – s podílem **26,7 %** až 23. místo ze zemí EU (Malta a Lucembursko nejsou zahrnuty) – *Evropa 2020 s cílem nejméně 40 %*.
- V roce 2013 pracovalo v ČR na **zkrácenou pracovní dobu 279,8 tis. osob** ve věku 15–64 let, podíl osob se zkrácenou pracovní dobou na celkovém počtu pracujících **5,8 %** (méně pouze Slovensko a Bulharsko), průměr EU28 19,5 %, nejvyšší v Nizozemsku (50,0 %).

# Mezinárodní srovnání, rok 2013

- **Obvyklá délka týdenní pracovní doby** v hlavním zaměstnání jedna z nejvyšších (**40,9 hod.** a 5. místo) – průměr EU28 37,1 hod. (úplně nejnižší v Nizozemsku 30,0 hod. – úzce spjata s rozšířeností částečných úvazků).
- **Nejvyšší zastoupení osob v průmyslu vč. stavebnictví z celé EU28** (v roce 2013 – 37,5 % z celkového počtu zaměstnaných, v EU28 – 24,2 %).
- **Téměř třetina zaměstnanců pracuje na směny** – podíl pracujících na směny na celkovém počtu zaměstnanců dosáhl v ČR **28,7 %** (5. místo, průměr EU28 18,0 %).
- ČR patří mezi země s **nejvyšší zaměstnaností starších mužů** (55 – 64letých), míra zaměstnanosti mužů pro tuto věkovou skupinu dosáhla v roce 2013 **62,6 %** (6. místo), naopak, pod průměrem byla **zaměstnanost starších žen** – **ČR 41,4 %**, EU28 43,3 %.



# Děkujeme za pozornost

**Ondřej Nývlt**

tel.: 274 054 069, e-mail: [ondrej.nyvlt@czso.cz](mailto:ondrej.nyvlt@czso.cz)

**Gabriela Stražilová**

tel.: 274 052 352, e-mail: [gabriela.strasilova@czso.cz](mailto:gabriela.strasilova@czso.cz)

Oddělení pracovních sil, migrace a rovných příležitostí ČSÚ